

บทคัดย่อ มีแก้ว. 2555. ถนนชายโขงเมืองเชียงคาน: การทำวัฒนธรรมให้เป็นสินค้าเพื่อการท่องเที่ยว
อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคม
วิทยาการพัฒนาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: รองศาสตราจารย์ ดร. สมศักดิ์ ศรีสันติสุข

บทคัดย่อ

งานวิจัยชิ้นนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงพลวัต กระบวนการของการนำเอาวัฒนธรรม
ท้องถิ่นมาเป็นสินค้าเพื่อการท่องเที่ยว เงื่อนไขที่ทำให้กระบวนการดังกล่าวประสบผลสำเร็จ รวมไปถึง
ไปถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นผลกระทบต่อชุมชนจากการทำวัฒนธรรมให้เป็นสินค้าเพื่อรองรับกระแส
การท่องเที่ยวที่เข้ามาขังเมืองเชียงคานอย่างรวดเร็ว งานชิ้นนี้ใช้วิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยการ
รวบรวมข้อมูลจากเอกสารวิชาการและกึ่งวิชาการ การใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างร่วมกับ
การสังเกตแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม และการสนทนากลุ่ม ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้อยู่
อาศัยบริเวณชุมชนริมโขง เจ้าหน้าที่จากภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ผู้ประกอบ
ธุรกิจการท่องเที่ยวในพื้นที่ และนักท่องเที่ยว พื้นที่การวิจัย คือ ชุมชนที่ตั้งอยู่ที่ถนนชายโขง อำเภอ
เชียงคาน จังหวัดเลย

ผลการวิจัยพบว่าเมื่อกระแสการท่องเที่ยวอำเภอเชียงคานได้รับความนิยมมากขึ้น ส่งผลให้
เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นในชุมชนท้องถิ่น ปรากฏการณ์การทำวัฒนธรรมท้องถิ่นให้เป็นสินค้าเพื่อ
การท่องเที่ยว เป็นภาพสะท้อนถึงการปรับตัวของคนในชุมชนท่ามกลางกระแสการท่องเที่ยวที่เข้า
มาอย่างรวดเร็ว โดยวัฒนธรรมของท้องถิ่นที่ได้ถูกเปลี่ยนแปลงเพื่อรองรับการท่องเที่ยวที่เข้ามาซึ่ง
ประกอบด้วย โฮมสเตย์ ประเพณีตักบาตรข้าวเหนียว และการผลิตผ้าไหม ซึ่งสินค้าทางวัฒนธรรม
แต่ละชนิดต่างได้รับการผลิตขึ้นใหม่ด้วยกระบวนการที่แตกต่างกัน ทั้งในส่วนของกระบวนการ
ผลิต วิธีการจัดจำหน่าย รวมไปถึงรูปแบบการบริโภคของนักท่องเที่ยว เงื่อนไขที่ทำให้กระบวนการ
ดังกล่าวเกิดขึ้นในพื้นที่เนื่องจากปัจจัยได้แก่ กระแสการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน
การประชาสัมพันธ์ด้วยวิธีการต่างๆ และนโยบายด้านการท่องเที่ยวภายในพื้นที่ทั้งจากภาครัฐและ
เอกชน นอกจากนี้ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นในชุมชนท้องถิ่นทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และ
วัฒนธรรม ซึ่งผลกระทบที่เกิดขึ้นสามารถเกิดได้ทั้งในเชิงบวกและเชิงลบ นอกจากนี้ ซึ่งข้อค้นพบ
ที่ได้สามารถนำมาใช้เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นควบคู่ไปกับการพัฒนาด้านการ
ท่องเที่ยวได้อย่างยั่งยืนต่อไป

Nattapon Meekaew. 2012. **Chiakong Road: Cultural Commodification for Tourism in Chiangkhan District, Loei Province.** Master of Arts Thesis in Development Sociology, Graduate School, Khon Kaen University.

Thesis Advisor: Assoc. Prof. Dr. Somsak Srisontisuk

ABSTRACT

This research concerns dynamics, processes of cultural commodification for tourism, conditions which boost to the commodification process, and impacts of tourism. The research has done by using qualitative approach. Research/ semi-research documents, semi-structure interview guideline, participatory/ non-participatory observations and focus group discussion are used. The informants consist of villagers, government/ non-government officers, tourism entrepreneurs, and tourists. The research area scopes a community at Chaikong street, Chaingkhan district, Loei province, Thailand.

Research result found that when tourism in Chiangkhan has been more popular, many things have changed. Local cultures have been adapted and tuned to be commodity to support the tourism. Cultures which turned to be commodity were the home-stay, sticky rice alms giving tradition, and quilt production. Each cultural goods have different patterns of production, distribution, and consumption. In addition, the conditions which boost the commodification process successfully consist of the trend of cultural tourism which is recently popular in Thai tourist, public relations, and Tourism policy which generated by government and private sector. Cultural commodification caused many changes in community. These changes take place in both of positive and negative in term of economic, social, and cultural perspectives. In addition, the study also found that the invasion of culture from outside affects and assimilates with the local culture and reproduce as a new form of local culture. The above phenomenon reflects the adaptability of people in community among the flow of tourism which come in the community rapidly. Finally, the findings can be applied and used as a guideline for local community development in conjunction with the development of sustainable tourism in local area.